

Wildgardening in het Natuurreservaat Papenbroek te Webbekom?

Het kleine Natuurreservaat 'Papenbroek' (IFBL D6.41.41) is gelegen in de vroegere gemeente Webbekom, thans deelgemeente van de stad Diest, in de vallei van de Begijnenbeek, die er tevens de Noord-grens van vormt, en de vallei van de Gele Gracht, nét buiten haar brongebied.

Het reservaat bestaat vooral uit hooilanden waarin, door oordeelkundig maaibeheer, onder andere de aanvankelijk kleine populatie van *Dactylorhiza maculata* zich uitbreidt. Na het aanleggen van een plagplaats, op de plek waar vroeger *Molinia*-bulten voorkwamen, verschenen er reeds het jaar daarop *Carex curta*, *C. demissa*, *C. echinata*, *C. panicea*, *Eriophorum angustifolium* en *Viola palustris*, soorten van het *Caricion curto-nigrae*, dat verder in het reservaat slechts zeer fragmentarisch aanwezig was. In dit 'blauwgrasland' groeide verder, tussen *Carex demissa*, in weinig exemplaren, een steriele Zegge die mogelijk als *Carex hostiana* x *C. demissa* kan geduid worden.

De laatste jaren observeerde ik er bovendien *Chrysosplenium oppositifolium* (1989-1997) onder een ca. dertigjarige Wilgenstruik en *Myriophyllum aquaticum* (éénmalig in 1990) in de Gele Gracht die doorheen het reservaat loopt. Tijdens ons laatste bezoek, in 1997, werden twee uitgebreide populaties van de lokale neofiet *Rhinanthus alectorolophus* waargenomen. Mogelijk betreft deze laatste waarneming een niet vrijwillige introductie tijdens beheerswerken, zoals ook van het kortstondig verschijnen van deze Ratelaar in het Natuurreservaat 'Torfbroek' te Berg wordt verondersteld (H. Stieperaere in litt.). Dit kan echter niet gezegd worden van de doorlevende soorten *Chrysosplenium oppositifolium* (een streekvreemde soort) en van *Myriophyllum aquaticum* (een niet-inheemse waterplant) die ik er beschouw als vrijwillige introducties. Zou dit natuurreservaat dan toch de achtertuin van een Wildgardener zijn?

Herman VANNEROM (Diest)

Euphorbia maculata, een cactus-adventief?

Op 1.8.1997 werd tijdens de inventarisatie van kilometerhok D4.18.14 (Duffel) door de Wielewaal-plantenwerkgroep uit Lier, een kleine Wolfsmelk gevonden, die oppervlakkig geleek op hongrexemplaren van *Polygonum aviculare*, en daar aanvankelijk ook mee verward werd. Over een afstand van 200m groeide het plantje uitbundig tussen de straatstenen van de Mechelbaan, en tussen het grind van private opritten, samen met onder meer *Sagina apetala* en *S. procumbens*, *Digitaria sanguinalis*, *Senecio vulgaris*, *Poa annua*, *Plantago major* en *Polygonum aviculare*. Aan de overzijde van de weg werd hij slechts één maal, op een oprit gevonden.

De opvallende steunblaadjes en de vooral aan de voet asymmetrische, kleine stengelbladen leiden ondubbelzinnig naar de *Chamaesyce*-groep binnen *Euphorbia* (meestal als een subgenus beschouwd, soms ook wel eens als een afzonderlijk genus). De duidelijke beharing van stengel én bladen, de regelmatige, aanliggende beharing van de vruchten, en de vage, rimpelige plooiën op de rijpe zaden (geen wratten) laten toe *E. maculata* te onderscheiden van de andere tengere in ons land adventieve *Euphorbia*'s uit de *Chamaesyce*-groep (*E. humifusa* en *E. serpens*: zie JONGEPIER & ROBBRECHT 1986, *I.F.B.L. Contactblad* 4 (2): 16-19, en overzicht en sleutel in VERLOOVE & VANDENBERGHE 1996, *Dumortiera* 66: 18-19). Niet altijd